

Blaðið eigur ein at
vissa sær á posthúsum.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐRALAG

NR. 92

MIKUDAGIN
11. DESEMBER 1963

36. ÁRG.

60 íslensk fakfeløg eru farin í verkfall

Eingin avís — eingin flúgvíng — einki bensin

Ísland liggur aftur lamið av verkfalli.

Íslensku fakfelögin lótu verkfallið avlýsa í november, tá tað varð sagt teimum, at tað vildi verða gjørdur útvegur fyri at ganga arbeiðarunum á mót í lønarkrøvum teirra.

Henda freist var úti 10. desember, og tá krøvini ikki vórðu uppfyllt, so sum fleiri av fakfelögunum kravdu, er aftur verkfall —

um 60 fakfeløg eru farin í verkfall.

Tey fyrstu felögin lýstu verkfall frá týsdegi seinasta á miðnætt og frá seinastu miðnætti eru onnur farin í verkfall, soleiðis at um 60 fakfeløg nú hava givið limum sínum boð um ikki at fara til arbeiðis.

Millum teirra eru handilsarbeiðandi og kemur hetta sera illa við nú til jóla. Handlarnir eru tó ikki stongdir, tí sjálvir handilsáttamar-

nir eru ikki í verkfalli, men alt tað fólk, teir hava í arbeiði er í verkfalli.

STJÓRNIN BIÐUR TEIR ROYNA EINAFAÐ EINN

Sum kunnugt setti íslenska stjórnin fram uppskot í Altinginum í november sum m. a. kom at skerja verkfallsrættin hetta árið út, men hetta uppskot setti so miklan sjelk í, at tað varð av ongum; istaðin varð ein lítill lønarbætti veittur.

Ætlanin hjá stjórnini við uppskotinum var at fáa stund til at fáa fram eitt betri umhugsad uppskot um lønarhækkning, men tá uppskotið ikki vann frama, varð istaðit givin ein lítill freistur frá fakfelögunum sum var úti 10. desember.

Men fakfelögin eru ikki nøgd, og hava tí gjørt av at fara í verkfall, hóast stjórnin í skrivi til teirra hevur biðið um einfað enn at samráðingar verða ferdar millum fakfelögin og arbeiðsgevarar.

nar. Arbeiðsgevararnir hava jattað stjórnini at taka samráðingar upp aftur, meðan fakfelögin siga, at stjórnin hevur havt nóg langa tíð, at umræða seg i.

ALT STEÐGAR SO VIÐ OG VIÐ

Soleiðis sum steðgan er dag í Íslandi kemur alt at steðga so við og við.

Serliga verður tað ein sméitur

fyri handilsfólk, sum hesa tíðina hava stóran umsetning.

Öll bensinsøla er steðga og einans læknar, sjúkrahús og brandbilar fáa bensin.

Flúgvíngin, sum er stór inntøkukelda hjá Íslandi er eisini lamd av verkfallinum.

Í Reykjavík koyra bussarnir enn, teir eru oljadrivnir, men tað verður ikki long tíð áðrenn eisini teir megu gevast.

Prísviðbótin og avleiðingarnar

Prísviðbótin til tungarafiskinn er munandi stóðin, men við hvørt fær hon avleiðingar, ið skapa ein vissan mismun, ta hugsað verður um tær sáttmálabundnu lønirnar.

2500 kr. er markid. Fer maður uppum hetta inntøkumark fyri ein túr, fær hann onga prísviðbót og oftast er tað yvirmenninir, ið ikki

fáa lut í hesum inntøkubæta, og tá teir viðhvørt røkka niður á viðbótina, so kann tað ganga ójævnt á

Tað kann henda, at fyrsti bestimaður akkurát riður uppum markid, meðan annar bestimaður liggur nakað niðanfyrir.

SURTEY

Surtey er navnið, sum flotoyggjin íslenska nú hevur fingið.

Navnið er úr gömlu sagnunum, Surtur var hann sjálvur, sum úr neðra letur eldin sprýkja uppúr jörðini.

Sjálvt eldgosið kalla teir Surtur.

Tað stendur framvegis spærunir úr eldgosinum og við somu kraft. Nú er oyggjin 900 metrar til longdar, einar 100 høg og 500—600 metrar breið.

Fyrri bestimaður fær so einki, meðan annar bestimaður fær fulla viðbót. Úrslitið verður, at annar bestimaður samanlagt fær væl meira burtur úr einum túri enn fyrri bestimaður, sum annars eftir sáttmálanum skal hava ein mun meira.

Hetta er mál, ið yvirmenn nú hava á lofti, men um meira verður gjørt burtur úr tí veitst ikki.

AVSANNAN

Er avsánni hervið Erlends Paturssonar og 14. september's skrivning, at eg meðan og sat sum logmaður, skal hava lovað, at vera við til slaking í sjómársmálinum ella á nakan hátt at vilja taka línari stóðu í sjómársmálinum enn ta, sum tingið hevði samtykt.

Tað er ikki dustið av samleiða í hesum.

Egna og Javnaðarflokksins vegna áttalið og »14. sept.« almennagerðan av loyniskjálum, ið blaðið herti kann hava fingið frá landsstýrismanninum Erlendum Patursson. Henda okkara áttala má vera so miklið harðari sum loyniskjál í fiskimársmálinum í hesum døgum eru av stórri tydingi enn nokur onnur skjól so stutt sum fiskimarks spurningurin er ein hin fremsti og vandamiklasti, vit hava at greiða, og at tað tí ræður um at vera flýskutettur viðvíkjandi innan-syndisviðgerðini av honum.

Brotsverk »14. sept.« og Erlendum Paturssonur gerast serliga greiflig við, at tað við vitandi og vilja verður logið, logd tann ósanna illgitan, at gjørd skal vera loynilig áttala at slaka í sjómársmálinum foroyginga.

Henda Erlends Paturssonar almenngeran av loyniskjál í fiskimársmálinum til frama fyri Bretar, okkara harðasta mótstøðumann við útflytanini av sjómákinum til 12 mil úr frá beinum Enjum, má vera stemplað sum einki minni enn landsypik ella spionssletnar, og kann tað væl ikki vera nakar spurningur, hvortar fylgjur ein tílik gerð og atburður má hava fyri Erlends Patursson sum landsstýrismann, tí, eitt er víst og greittir

ikkí, at aftaná slíka framferð vil eingin dani, eingin foroyingur ella nakar ábyrgdarmaður innanfyri nakað land kunna siga ella skriva nakað, sum ikki er ætlað at fara fyri »bara tvey, men um allan heige».

Of hetta er væl ein ómøgulig stóða hjá einum landsstýri.

Eg havi áður greitt frá samráðingum í uttanríkisministeriinum við embætismennin, eftir boðsending frá stjóra uttanríkisministerisins eftir okkum: Fólkatingsmonnum Jóhan Nielsen og Jóhan Poulsen, rikisumboðsmanni Mogens Wahl og undirskrivaði frá foroyiskari síðu eins og Elkjær Larsen, departemangchefti o.o embætismonnum fyri statsministerið.

Mær torvar tí ikki at tenja hesar samráðingar gjøllari.

Min stóða var, tori eg siga, við fólkatingsmonnum okkara og embætismonnum til vitnis, alt annað enn veik og udanförlig.

Allir, sum á fundi vóru, kunnu váttað, at har var hvørki skrivliga ella munnliga gjørd hin allarminsta forhandaavtala um nákrá slakan í okkara foroyinga fiskimarkið.

Men hildið varð fast um:

- 1) 12 mila markið útfra beinum linjum.
- 2) Uppsogin skuldi fara rættstund ís fram — hvat ið eisini hendi undir landsstýrinum og var logmaður í —.
- 3) Vildu ikki fara til samráðingar undan valinum, tí:
 - a) Fyri tað fyrsta vildi tilik samráðing, hvat so endalig (Framhald á 3. síðu)

BERGHOLIÐ Í NORÐOYUM:

Hví so mikil andstøða móti størsta lívsmáli norðoyinga?

Bergholið í Norðoyum skuldi verið byrjað fyri rúmaríð tíð síðan; men nú er tað greitt, at tað í minsta lagi verður seinnað EITT ár — eitt ár, ið hevur okk; munandi um andstöðuna móti hesum lívsmáli norðoyinga í Norðoyum. Andstöðan rokkur líka í landsstýrið, men...

BERGHOLIÐ — TÆR 60 MILJÓNIRNAR

Undir seinasta landsstýri: var alt lagt til rættis at fara undir at gera bergholið í Norðoyum. Ódnartakið var at útvega hin neyðuga peningin, P M Dam hevði fingið tilsoyn um peningin, tá hann legði frá sær. Peningurin skuldi koma úr 60 miljóna grunninum, sum nú er ein veruleiki, hóast hinir flokkarnir tá heilsaðu hesum grunni við háð og spott og rópti hetta bluff-miljónir og valagn.

Men annarleiðis kom at roynast. Nú hava tjóðveldis- og fólkaflökks menn pent biðið um hesar miljónir hóast hovuðsmál teirra undan valinum var at steðga gullstreyminum og tí forpestaða daniseringsgullinum, ið vildi forkoma okkum sum tjóð.

Men har lógu teir — nationalu bluffhetjurnar!

VILDA FEGNAST FORÐA BERGHOLINUM

Heilt upp í landsstýrið er nú mikil andstöða móti bergholinum. Tjóðveldismenn ganga á odda, men fólkaflökksmenn giva teimum einki eftir.

Grovastir í andstöðuni eru fólkaflökksmenn í Norðoyum; men vit trúgva ikki, at Hákon Djurhuus

fylgir sínum partamonnum og landsstýrispartnarum í hesum sveika ráðum.

Til tess eru atkvøðurnar úti á byggunum í Norðoyum alt ov dýra barar.

Hetta er meira enn lógin andstöða, og tí er tað óhugsandi, at teir ráðandi lata seg taka av fótum og forkoma einum máli, ið var lagt til rættis út í ásir, tá valdið varð latið teimum upp í hendi.

ANDSTØÐA, IÐ EINKI SKILUR

Hetta er sjálvandi ikki annað enn andstöða, ið einki skilur. Skil-

ur ikki lívsmál fólksins, skilur ikki at eisini tað fólk, ið her býr, hevur sama rætt til lívið sum all onnur, ið búgva á hesum klettum.

»Føðilandið mitt«; vøkur orð, yndisorð hjá húðaskögva- og knappatroyggjumonnum (við Dannebrog í bringuni); men tó ikki meira verd enn so, at teir gleðiliga avtofta ein part av »føðilandsnum« fyri tað fólk, ið har býr, sjálvt um ber tey fáu av hesum av sonnum kunnu rópa tað »siitt«.

Bergholið í Suðuroy er liðugt, og »sjálvstýrislandsstýrið« hevur skirt tað eftir Frederik den Niende danakong; (afturfyri allar riddarar-krossarnar).

Nú má bergholið í Norðoyum gerast fyri einhvønn pris, ja, sjálvt um tað skal koma at eita »Dronning Ingrid's berghole«.

KFKU. — Hoskvöldið kl. 8: Bibl-iutími. — Friggjakvöldið kl. 7,30: Ungdømsklubbi.

Fólkatingsins fíggarnevnd til Føroya

Komandi summar er ætlanin, at fíggarnevnd Fólkatingsins skal koma til Føroya.

»AKTUELT« skrivur, at tað er ætlanin, at nevndin skal seta seg inni umisk viðurskifti, m. a. sjúkrahúsbyggingina, sum nú fer fram.

Fíggarnevndin fer av og á, at siggja eitt og annað, sum teir sílu veita pening til. Í hesum mánaða veita teir m. a. Sønderborg slot, sum ætlast at fáa veiting uppá 9,4 milj. kr. til umvælingar eftir til-mæli frá Carl P. Jensen, ráðharra.

TIT UNGU

sum eru í vinnu, farið væl um peningin

Tey fløstu av tykkum koma einaferð at seta búgv og móguliga at taka lut í vinnuligum fyrirkomum. Tað gerst best við at seta peningin inn í **SPARIKASSA**.

Sparikassarnir eru til reiðar at veita lán við lagaligum treytum. Og sjálvandi, jú meira pening ein hevur innistandandi í sparikassa, tess stóri eru lánimóguleikarnir.

**FØROYA SPARIKASSI NORÐOYA SPARIKASSI
SUÐUROYAR SPARIKASSI**